

Vážení čtenáři, zákazníci, uživatelé!

jsme velmi rádi, že Vám touto formou můžeme předat Váš exemplář Ottovy encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM.

Dovolte pár slov úvodem.

Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM je „digitální replikou“ velkého Ottova slovníku naučného ve 28 svazcích, poprvé knižně vydaného v letech 1888 - 1908. Slovní složenina „digitální replika“ Ottovu encyklopedii obecných vědomostí na CD-ROM charakterizuje nejlépe. Slovem replika je postížen obsah tohoto projektu - skutečně se jedná o opravdovou repliku Ottova slovníku naučného z doby přibližně před sto lety. Každá strana, každý obrázek, ba dokonce každý řádek je totožný s originálem. Slovo digitální pak předznačuje formu zpracování repliky Ottova slovníku naučného - na médiu CD-ROM. CD-ROM je prostředek šíření informací, přizpůsobený dnešní rychlé době, která si žádá, ba někdy snad až vynucuje mít vše, zejména pak informace, rychle při ruce a k dispozici.

Jaký to má význam - zabývat se tak starými a neaktuálními daty, které nepostihují ani teorii relativity, ani vznik 1. Československé republiky a vlastně ani celé tak významné 20. století? Tento dotaz, který občas (ne často) dostáváme, ponecháváme těm, kteří nikdy neotevřeli Ottův slovník naučný. Ti, kteří tu příležitost měli se neptají (čtouce tyto řádky, patrně k nim patříte i Vy).

Přečtěte si prosím, co nejdůležitěji **návod k použití programu Adobe Acrobat**, který následuje na dalších stranách. Je nám jasné, že návody a manuály se čtou vždy až v nouzi nejkrajnější, nicméně, zde zcela platí, že jedna chvilka při čtení manuálu Vám ušetří 10 chviliek tápání u Ottovy encyklopedie.

Ať už minulý odstavec budete, či nebudete respektovat **určitě si přečtěte** krátký **návod k práci s aplikací Ottovy encyklopedie** na samém konci tohoto manuálu (na straně 13)

Na tomto místě přijmete naši omluvu za to, že Vám Ottovu encyklopedii obecných vědomostí na CD-ROM předkládáme v prostředí anglické verze programu Adobe Acrobat. Zástupci firmy Adobe slibují verzi českou verzi Acrobatu ještě v tomto roce, za naši stranu pak uděláme vše proto, abychom Vám ji byli schopni zaslat ihned po její publikaci za cenu média.

Přejeme si Vaši spokojenost, a moc

Co je na CD-ROM disku Ottovy encyklopedie

Na CD-ROM disku Ottovy encyklopedie naleznete

- kompletní texty 27 svazků Ottova slovníku naučného z let 1888 - 1908 a 28. svazku dodatků přesazené věrně k originálu
 - na přibližně 29 000 stranách
 - v téměř 180 000 heslech
 - včetně necelých 5 100 obrázků začleněných v textech
 - doplněné takřka 500 černobílými i barevnými přílohami
- propracovaný aparát hesláře, pomocí kterého najdete kterékoliv ze 180 000 hesel z Ottova slovníku na čtyři kliknutí myši
- rozvinutý hypertextový aparát - na 45 000 hypertextových odskoků (všude tam, kde jsou v Ottově slovníku slůvka „viz“, „viz též“, „srv.“)
- aparát provazující základních 27 svazků slovníku s 28. svazkem dodatků (ze všech hesel, která začínají v dílech 1 - 27 a mají pokračování v dílu 28 je možný přímý skok)

V Ottově encyklopedii obecných vědomostí na CD-ROM (verze I) lze

- nahlédnout vcelku kteroukoliv stranu v libovolném zvětšení
- nalézt kterékoliv heslo či skupinu hesel v propracovaném heslářovém systému a číst jej v libovolné velikosti díky technologii Adobe™ Acrobat™
- pomocí křížových odkazů rychle vyhledat souvislosti napříč celým slovníkem
- vytisknout na tiskárně libovolnou stránku či stránky slovníku

V Ottově encyklopedii obecných vědomostí na CD-ROM (verze I) nelze

- prohledávat plné texty encyklopedie - to bude možné pomocí robustního vyhledávacího aparátu Topic® firmy Verity™ až ve verzích II. a III, přičemž
 - ve verzi II. budou výsledky hledání zobrazeny formou odkoku na heslo digitální repliky, na čtenáři zůstane vyhledání detailních souvislostí
 - ve verzi III. pak budou k dispozici navíc plné texty Ottova slovníku v číré (textové) podobě, s podsvícením hledaných slov v nalezených heslech, která tato slova obsahují - to umožní flexibilní vyhledávání souvislostí
- použít funkci Kopíruj - Vlož (Copy - Paste), která bude uvolněna v příštích verzích

Instruktaž k použití programu Acrobat Reader ¹

Programový nástroj Acrobat Reader proslulé firmy Adobe je určen k práci s elektronickými dokumenty ve formátu PDF (Portable Document Format) - k interaktivnímu čtení či prohlížení dokumentů² na monitoru počítače, s všemi možnostmi pohybu a listování v nich a samozřejmě také k jejich tisku na tiskárně.

Vzhledem k univerzalitě, možnostem, perspektivám a postupující standardizaci formátu PDF jsme zvolili právě jej pro zpracování Ottovy encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM (v dalším textu pro stručnost pouze Ottova encyklopedie). Tím tedy program Acrobat Reader je základním nástrojem pro práci s Ottovu encyklopedií obecných vědomostí na CD ROM.

Následující návod k instalaci a použití programu Acrobat Reader je určen především Vám, kteří jste s ním ještě neměli možnost pracovat. Kromě několika nezbytných základů se v něm věnujeme pouze možnostem, které jsou využitelné při práci s Ottovou encyklopedií (úplný návod k použití máte k dispozici v kterémkoliv okamžiku práce s Ottovou encyklopedií po stisku funkční klávesy F1).

I Vám, kteří Acrobat Reader znáte však doporučujeme alespoň očima proletět následující stránky.

Instalujte program Acrobat Reader 3.0 z CD-ROM disku Ottovy encyklopedie na Váš počítač dle níže uvedeného postupu. Instalujte Acrobat Reader 3.0 i v případě, že jej již instalován máte, protože instalační program Acrobat Reader na tomto CD-ROMu provede některá základní nastavení prohlížeče doporučená, případně nutná pro práci s Ottovou encyklopedií a na svém konci pak vytvoří skupinu Otta a v ní patřičnou ikonu. Ottova encyklopedie je určena pro verzi 3.0 programu Acrobat Reader, s velmi rozšířenou verzí 2.0 případně 2.1 nepracuje správně, případně vůbec!

¹ „Acrobat® Reader Copyright © 1987- 1996 Adobe Systems Incorporated. Všechna práva vyhrazena. Adobe a Acrobat jsou ochrannými známkami Adobe Systems Incorporated.“

² Kdykoliv je v tomto návodu řeč o elektronickém dokumentu či pouze o dokumentu, máme na mysli právě Ottovu encyklopedii na CDROM jako sadu jako sadu dokumentů ve formátu PDF

Obsah

1. Instalace programu Acrobat Reader
 - 1.1. konfigurace počítače doporučená pro práci s Ottovou encyklopedií
 - 1.2. Operační systém Windows
 - 1.2.1. Windows 95/NT
 - 1.2.2. Windows 3.1x
 - 1.3. jiné operační systémy - Apple Macintosh, UNIX (Irix, HP/UX, Solaris, AIX)
 - 1.3.1. Apple Macintosh
 - 1.3.2. Unix
2. Práce s programem Acrobat Reader
 - 2.1. Otevření dokumentu
 - 2.2. Prohlížení dokumentů
 - 2.3. Pohyb v dokumentech
 - 2.4. Tisk dokumentu
3. Nastavitelné parametry prohlížeče Acrobat Reader

1. Instalace programu Acrobat Reader

Ano, skutečně - Ottova encyklopedie je k dispozici pro všechny výše uvedené platformy - počínaje nejrozšířenějšími Windows, přes Apple Macintosh, OS/2 Warp po pracovní stanice na bázi Unixu všech druhů.

Instalační verze programu Acrobat Reader verze 3.0 pro platformy Windows (3.1x/95/NT), Apple Macintosh, OS/2 a některé odrůdy UNIXu jsou na tomto CD-ROM disku

1.1. konfigurace počítače doporučená pro práci s Ottovou encyklopedií

Pro práci s Ottovou encyklopedií doporučujeme počítač s rychlým procesorem, rychlou mechanikou CD-ROM, spoustou paměti, a rychlým zobrazováním na monitoru s co největší rozlišovací schopností nejlépe v 256 barvách a myš

V případě počítačů PC to konkrétně znamená

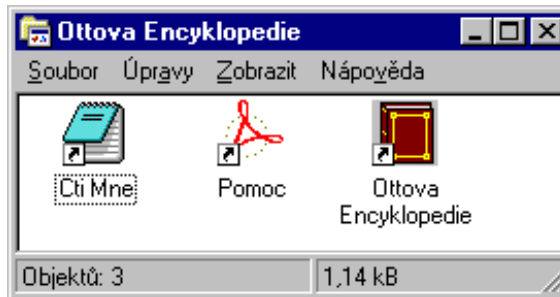
- 486DX a výše, 8MB RAM a výše, CD-ROM 4x a výše, zobrazení 800x600/256 barev a více - pokud možno ne méně, myš, operační systém Windows 3.1x, Windows 95, Windows NT 4.x a vyšší (rychlost práce s Ottovu encyklopedií je přímo úměrná rychlosti počítače, v krajním případě lze použít jakýkoliv počítač s CD-ROM mechanikou, na kterém běží Windows)

1.2. Operační systém Windows

1.2.1. Windows 95/NT

- Instalaci Ottovy encyklopedie a 32-bitové verze Acrobat Readeru 3.0 spustíte programem SETUP.EXE z CD-ROM disku - adresáře \Install\Win\WIN32
- Instalační program se Vás zeptá na jedinou věc - a sice, kam na Váš disk má instalovat Acrobat Reader 3.0.

- Na konci instalace budou vytvořeny 2 programové skupiny
 - skupina **Adobe Acrobat** (tato skupina musí být v této podobě vytvořena, neboť to přikazují licenční podmínky pro užívání Acrobat Readeru)
 - skupina **Ottova encyklopedie** - v ní bude umístěna ikona Ottova encyklopedie pro samotné spuštění Ottovy encyklopedie, kterou můžete běžným způsobem přesunout, či zkopírovat např. na Plochu
- Po úspěšné instalaci musí skupina Ottova encyklopedie vypadat dle následujícího obrázku

- Windows v rámci instalace asociiují soubory s příponou .PDF s programem Acrobat Reader, stačí tedy pouhé kliknutí na ikonu Ottovy encyklopedie a Acrobat Reader bude automaticky spuštěn.

1.2.2. Windows 3.1x

- Instalaci Ottovy encyklopedie a 16-bitové verze Acrobat Readeru 3.0 spustíte programem SETUP.EXE z CD-ROM disku - adresáře \Install\Win\WIN16
- Instalační program se Vás zeptá na jedinou věc - a sice, kam na Váš disk má instalovat Acrobat Reader 3.0.

- Na konci instalace budou vytvořeny 2 programové skupiny
 - skupina Adobe Acrobat (tato skupina musí být v této podobě v průběhu vytvořena, neboť to příkazují licenční podmínky pro užívání Acrobat Readeru)
 - skupina Ottova encyklopedie - v ní bude umístěna ikona Ottova encyklopedie pro samotné spuštění Ottovy encyklopedie
- Restartujte systém Windows 3.1x. Při jeho opětovném zavedení se asocíují soubory s příponou .PDF s programem Acrobat Reader 3.0. Pak stačí pouhé kliknutí na ikonu Ottovy encyklopedie a Acrobat Reader bude automaticky spuštěn.

1.3. jiné operační systémy - Apple Macintosh, UNIX (Irix, HP/UX, Solaris, atd.)

- 1.3.1. Instalátor Acrobat Readeru 3.0 pro platformu Apple Macintosh je na CD-ROM disku v adresáři \install\Mac (viditelný pouze na platformě Apple Macintosh)
- 1.3.2. Pokud chcete pracovat na jiné z výše uvedených platform (OS/2, Unix) a zaslali jste nám již registrační kartu, dejte nám na vědomí toto své přání a obratem Vám pošleme CD-ROM s instalační verzí Acrobat Readeru pro Váš systém. Jinou možností je stáhnout Acrobat Reader pro příslušnou platformu z web serveru firmy Adobe - <http://www.adobe.com/acrobat>, případně z našeho zrcadla http://www.vol.cz/AION_CS/OTTA/getacro.htm

Dále se v tomto návodu se budeme věnovat v podrobnostech ovládání programu Acrobat Reader pouze platformě PC/Windows, neboť 98% čtenářů (či "počítačové" řečeno uživatelů) Ottovy encyklopedie - včetně nás - používá "písíčka".

Máme ostatně za to, že uživatelé "eplíků" a unixových "workstėjšňů" jsou vesměs profesionálové, které bychom vysvětlováním základních pojmů urazili.

A konečně - ovládání programu Acrobat Reader je pro všechny platformy stejné - jen s malými odlišnostmi. (místo klávesy Ctrl je na "eplicích" klávesa s emblémem jablíčka).

2. Práce s programem Acrobat Reader

2.1. Otevření dokumentu

Otevření dokumentu je prvním krokem při práci s Ottovou encyklopedií v prostředí Acrobat Reader (analogicky, když chcete číst knihu, musíte ji také nejdříve otevřít).

Jak již vysvětleno výše, v rámci instalace programu Acrobat Reader 3.0 vytvoří operační systém Windows asociaci mezi tímto programem a typem souboru .PDF.

Díky této asociaci je možné aplikaci Ottovy encyklopedie otevřít pouhým kliknutím na její ikonu v programové skupině Otta.

Pro upřesnění – ikona Ottovy encyklopedie otevře soubor Navall.pdf z adresáře \OEOV na CD-ROM disku s Ottovou encyklopedií.

(Pozn. Navall není žádné obhroublé slovo, nýbrž zkratka anglických slov Navigation All, které se nám v průběhu prací vžily – pohyb a hledání v přibližně 180 000 heslech na 29 000 stranách je nutno navigovat, aby nebyl chaotický nýbrž uspořádaný a vedl k výsledku.)

Navigační soubor Navall.pdf lze zajisté otevřít i "klasickým způsobem" takto:

- Spusťte program Acrobat Reader 3.0, instalovaný z tohoto CD(nezáleží na tom, zda ze skupiny Otta, či ze skupiny Adobe Acrobat)
- Zvolte položku hlavního menu File
- V roletě která se otevře následně zvolte položku Open
- V dialogu, který se Vám otevře, najdete a vyberte soubor Navall.pdf z adresáře \OEOV na Vašem CD--ROM disku.
- Klikním na tlačítko Open se soubor Navall.pdf s ním

2.2. Prohlížení dokumentů, zmenšení náhledu

V prostředí Acrobat Reader můžete stránku či stránky nahlédnout v téměř libovolném zvětšení či zmenšení – v rozmezí od 12% do 800%. To umožňuje velkou variabilitu v práci s Ottovou encyklopedií – od pohledu na několik stran knihy současně až po velmi detailní zobrazení.

Pro nastavení pohledu na stranu v požadovaném zvětšení máte hned několik možností přímo na nástrojové liště.

Předvolená měřítka pro nejčastěji používané pohledy

zobrazí stranu na celou šířku hlavního okna (klávesová zkratka **Ctrl + K**)

zobrazí celou stranu v hlavním okně (klávesová zkratka **Ctrl + J**)

zobrazí stranu v měřítku měřítku 1:1 t.j. 100% (klávesová zkratka **Ctrl + H**)
ve spodním stavovém řádku se vždy zobrazí aktuální velikost v procentech

Uživatelské nastavení měřítka

při souvislém držení myši - nastavení libovolného obdélníkového výřezu

při kliknutí myši - zvětšení aktuálního pohledu na dvojnásobek (klávesová zkratka **Ctrl+Shift+2**)

při současném stisku klávesy Ctrl a kliknutí myši - zmenšení aktuálního pohledu na polovinu (klávesová zkratka **Ctrl+Shift+3**)

Pohyb po straně

pohyb po straně pomocí myši (klávesová zkratka **Ctrl+Shift+I**)

- ve stranovém módu je signalizován změnou kurzoru do tvaru „otevřené dlaně“ – tímto nástrojem nahlížíme na text v aktuálním pohledu
- při stisku levého tlačítka myši se tvar kurzoru změní na „uzavřenou dlaň“ – pomocí tohoto nástroje uchopíme stranu na aktuálním místě a můžeme s ní pohybovat v kterémkoliv směru ke kraji
- pokud se tvar kurzoru změní na „zdvížený prst“ znamená to, že z tohoto místa je hypertextová vazba, kterou si zvolím kliknutím myši

Pohled na více stran současně

pomocí tohoto nástroje v dolní stavové liště je možné zvolit buď skokové zobrazení stran, nebo plynulé, případně zobrazení jako v knize , tedy sudou a lichou stranu zároveň

2.3. Pohyb v dokumentech

Acrobat Reader poskytuje škálu možností pro pohyb po stranách dokumentu, přičemž každý pohyb lze realizovat několika způsoby

Posun na následující stranu

můžete uskutečnit jedním z následujících způsobů

kliknutím na ikonu následující strany v nástrojové liště

- stiskem kurzorové šipky dolů, nebo vpravo
- pomocí menu > nabídka *View > Next Page* (menu se zobrazí po současném stisku kláves *Ctrl + Shift + M*)

Posun na předchozí stranu

můžete uskutečnit jedním z následujících způsobů

kliknutím na ikonu předcházející strany v nástrojové liště

- stiskem kurzorové šipky nahoru, nebo vpravo
- pomocí menu > nabídka *View > Previous Page* (menu se zobrazí po současném stisku kláves *Ctrl + Shift + M*)

Skok na první stranu

můžete uskutečnit jedním z následujících způsobů

kliknutím na ikonu první strany v nástrojové liště.

- stiskem klávesy Home.
- pomocí menu > nabídka **View** > **First Page** (menu se zobrazí po současném stisku kláves **Ctrl + Shift + M**)

Skok na poslední stranu

můžete uskutečnit jedním z následujících způsobů

kliknutím na ikonu první strany v nástrojové liště.

- stiskem klávesy End.
- pomocí menu > nabídka **View** > **Last Page** (menu se zobrazí po současném stisku kláves **Ctrl + Shift + M**)

Skok na určitou stranu

můžete uskutečnit jedním z následujících způsobů

- klikněte na tlačítko čísla strany v dolní, stavové liště, napište číslo strany, na které chcete skočit a klikněte O.K.
- pomocí menu > nabídka **View** > **Go To Page**, napište číslo strany, na které chcete skočit a klikněte O.K.

- tahem „skrolovacího“ táhla ve svislém sloupci v pravé části okna – čísla stran se průběžně objevují. Skočíte vždy na tu stranu, na které čísla tah přerušíte.

Pohyb o jednu obrazovku (v aktuálním pohledu) nahoru resp. dopředu

- Stiskněte klávesu *Page Down, Enter, příp. Return*

Pohyb o jednu obrazovku (v aktuálním pohledu či zvětšení) dolů resp. zpět

- Stiskněte klávesu *Page Up, Shift + Enter, příp. Shift + Return*

(Poznámka: tyto módy pracují pouze vertikálně, k horizontálnímu posunu je nutno použít horizontální posuvné lišty – jelikož horizontální posun po dvousloupcové sazbě Ottova slovníku naučného je naprostou nutností, řešíme ji pomocí „articles“ viz níže)

Pohyb v dokumentu pomocí „thumbnails“

- Thumbnail - miniaturní náhled („otisk“) každé ze stran dokumentu
- aktivuje se ikonou v nástrojové liště
 - slouží ke rychlému nastavení zvětšení pohledu na konkrétní stranu a ke snadnému posunu mezi jednotlivými stranami

(Poznámka: odpusťte, prosím, že se v dalším textu budeme držet anglického slova thumbnail, jakýkoliv výstižný český překlad je víceslovný a tvořil by nám tedy z vět ohavné, nesrozumitelné složeniny)

Skok na libovolnou stranu pomocí „thumbnail“

- po aktivování tohoto módu se na kteroukoliv stranu dostanete kliknutím na její „thumbnail“

Nastavení zvětšení pomocí „thumbnails“

- po kliknutí na „thumbnail“ se v něm objeví obdélník, který informuje o aktuálním zobrazení výřezu strany v hlavním okně
- tento obdélník můžete zvětšit myší na libovolný pohled v celém rozsahu možných zvětšení (12 - 800%), dále jej můžete posouvat aktuální straně, přičemž jeho pozice a rozměr zůstávají zachovány i při přeskoku na strany jiné

Pohyb v dokumentu pomocí „bookmarks“ - záložek

Záložka - aktivuje se ikonou v nástrojové liště

- slouží ke rychlému přístupu k určitým místům, či prvkům dokumentu (blíže popsáno v další části)

Pohyb v dokumentu pomocí „links“ - skoků

Skok

- možnost hypertextového odskoku na související část ve stejném či jiném dokumentu (v Ottově encyklopedii na místech, kde slovíčko „viz“ odkazuje k otevření na jiné stráně, či jiného dílu slovníku)
- všude, kde je zdroj takového hypertextového skoku se kurzor myši změní na ručku se zdviženým ukazováčkem (zpravidla bývá toto místo ještě tmavě orámováno)
- k cíli odskoku se dostanete pouhým kliknutím tlačítka myši na zdroj

Návrat k minulým pohledům, akcím

Pomocí nástrojů   v horní liště dokumentu se můžete vrátit ve své práci zpět až o 64 kroků, přičemž každý krok znamená 1 pohled (který může a nemusí být totožný se stránkou).

„Articles“ - články

Tento rys prostředí Adobe Acrobat propojuje vzájemně související části textu. To v našem případě znamená

- Souvislost - řeší problém orientace ve sloupcové sazbě Ottova slovníku - Acrobat Reader při pohybu textem postupuje sekvenčně po stranách a na každé straně pak nejdříve v levém sloupci a pak ve sloupci pravém
- Heslování - každé heslo je samostatným článkem řetězu, který je samostatně dostupný a zároveň provázaný s ostatními

Práce s články

- „vstup“ do článkového (heslového) módu uskutečníte kliknutím myši na kterékoliv heslo, které se tím rozšíří na celou šíři aktuálního okna
- pohyb vpřed v rámci článku (hesla) realizujete opětovným kliknutím myši, resp. stiskem klávesy Enter (Return)
- „opuštění“ článkového (heslového) módu stiskem kterékoliv jiné klávesy než Enter

3. Tisk dokumentu

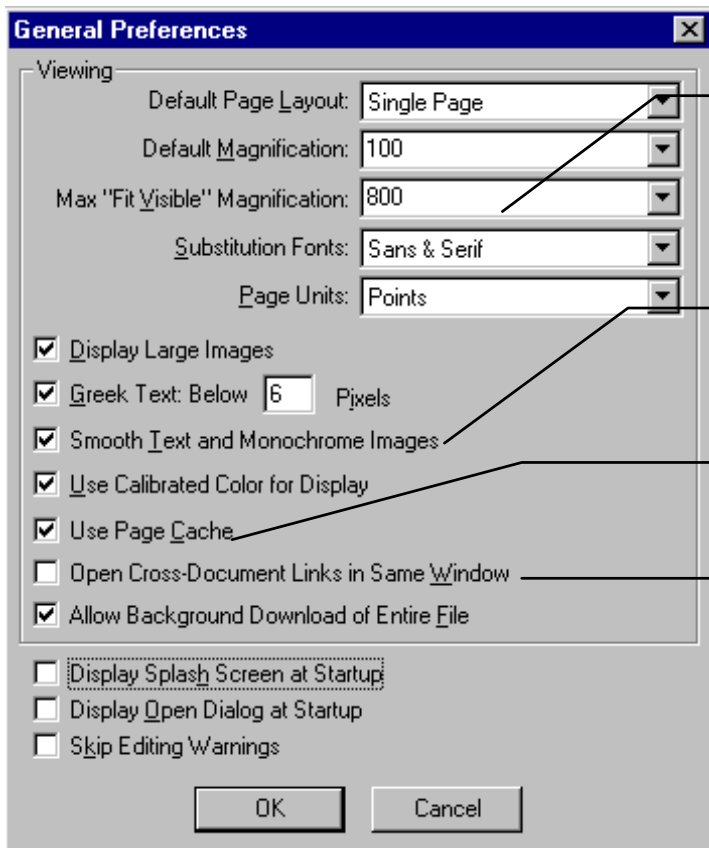
Tisk části jedné, či více stran Ottovy encyklopedie realizujte následujícím způsobem

- Každý díl Ottova slovníku naučného je v této digitální replice - Ottově encyklopedii realizován jako samostatný PDF soubor. Při jeho otevření se skryje hlavní menu. Opětovné odkrytí tohoto menu docílíte současným stiskem kláves **Ctrl + Shift + M** na platformě (Windows a UNIX) případně **Command + Shift + M** na platformě Macintosh.
- Zvolte položku hlavního menu **File**
- V roletě která se otevře následně zvolte položku **Print Setup** (Windows a UNIX) případně **Page Setup** (Macintosh) ke zvolení podmínek tisku (tedy výběr tiskárny, rozsah tištěných stran, počet kopií)
- Vlastní tisk pak proveďte volbou položky **Print** z rolety hlavního menu (rychlejší přístup prostřednictvím klávesové zkratky **Ctrl + P**)
- Acrobat Reader při tisku nabízí možnost maximálně přizpůsobit tištěnou stranu formátu papíru v tiskárně - je schopen si stranu I otočit aby se na papír vešla nejlépe. Tato možnost je aktivována při zatržení okénka **Shrink to fit** v položce **Print** .

4. Možnosti nastavení prostředí programu Acrobat Reader

Pro práci s Ottovou encyklopedií je dobré přizpůsobit prostředí programu Acrobat Reader na míru počítači - zejména s ohledem na jeho rychlost a možnosti zobrazování (velikost monitoru, parametry videokarty počítače)

- Zvolte položku hlavního menu **File** (hlavní menu se zobrazí po současném stisku kláves Ctrl + Shift + M)
- V roletě která se otevře následně zvolte položku **Preferences** (*preference, předvolby*), v ní pak položku **General preferences** (*hlavní předvolby*), otevře se Vám okno dle obrázku na následující stránce. Na obrázku jsou rovněž vyznačeny doporučená nastavení přičemž nastavení zvláště důležitá pro funkčnost Ottovy encyklopedie jsou zvýrazněna se stručným vysvětlením.

Maximální zvětšení v módu „Article“

Kontury písma v odstínech šedi

Při listování načítá strany do cache

Při odskoku „link“ otevírá nové okno

Práce s Ottovou encyklopedií

1. Spuštění aplikace

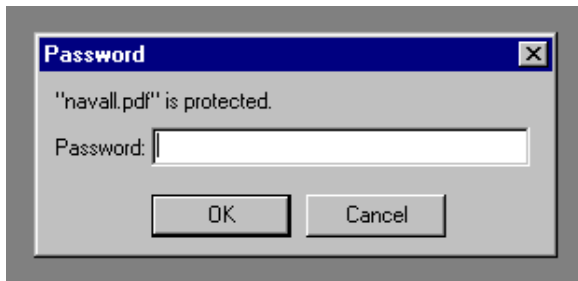
Předpokladem spuštění je úspěšná instalace (dle bodu 1.2.1).

Aplikace Ottovy encyklopedie se pak spouští kliknutím na její ikonu

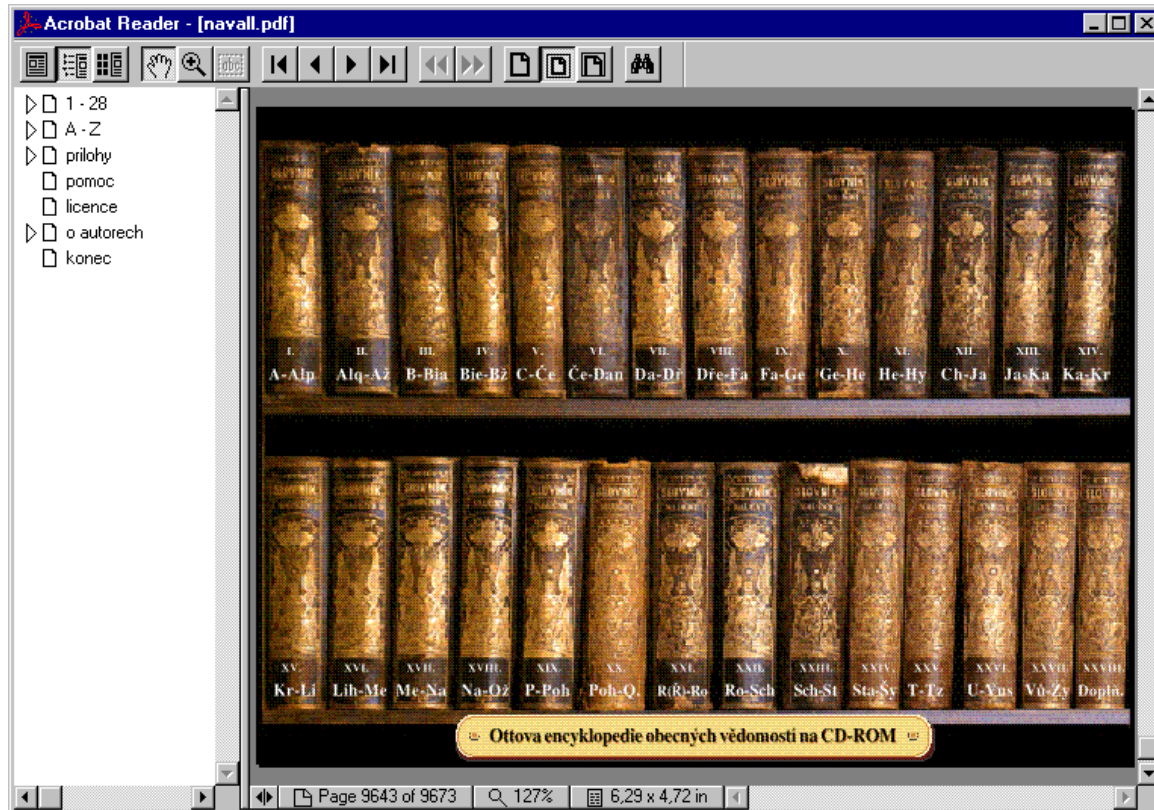
Ottova
Encyklopedie

2. Po spuštění budete vyzváni k zadání přístupového hesla tímto způsobem (je uvedeno na rubu licenční karty)

- heslo je uvedeno na rubu licenční karty
- při jeho zadávání se zobrazují pouze hvězdičky, aby nemohlo být odečteno z obrazovky

3. Při správném zadání hesla se Vám základní aplikační obrazovka - knihovnička s Ottovým slovníkem naučným

Při formulování vlastností Ottovy encyklopedie jsme měli na zřeteli, že práce s ní má být velmi podobná práci s knihou Ottovým slovníkem naučným, proto se i aplikace otvírá obrázkem knihovničky.

V těchto intencích jsme stanovili celkový princip vyhledávání hesel v Ottově encyklopedii - na **čtyři kliknutí** myši se lze dostat ke kterémukoliv heslu ze 180 000.

V prvním kliknutí sáhnete pro svazek s hledaným heslem.

Dostanete se na stránku hesláře, kde první heslo na prvním řádku je prvním heslem svazku, který jste zvolili a poslední heslo na posledním řádku pak heslem posledním. Každý řádek této strany pokrývá rozpětí 400 hesel.

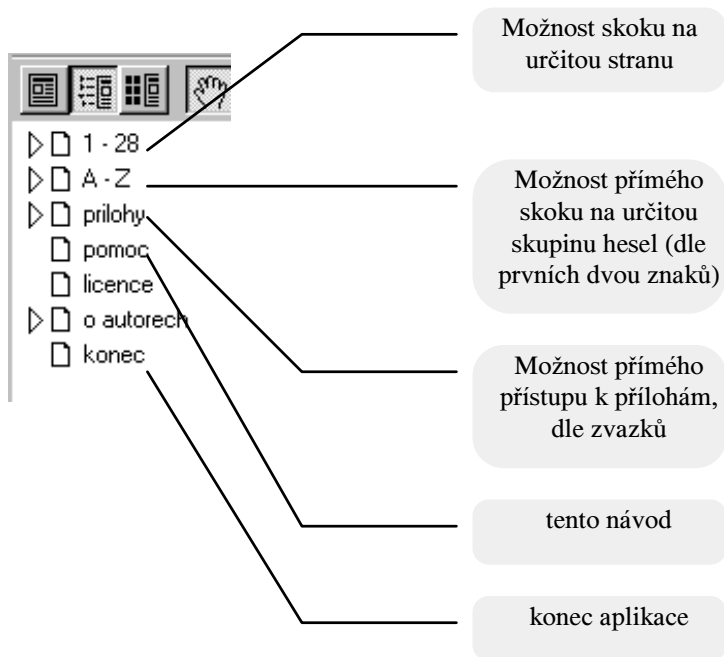
Druhým kliknutím si vyberte řádek, který ve svém rozpětí zahrnuje možný výskyt Vámi hledaného hesla. Dostanete se na stránku hesláře, kde každý řádek pokrývá již pouze rozpětí 20 hesel, přičemž první heslo na prvním řádku této stránky je prvním heslem z minulého rozpětí 400 hesel a poslední heslo na stránce pak posledním heslem tohoto rozpětí.

Ve třetím kliknutí se dostanete na stránku jednotlivých hesel, kde by se mělo vyskytovat již jednotlivě heslo Vámi hledané.

Čtvrtým kliknutím pak otvíráte příslušný díl Ottova slovníku naučného na stránce s hledaným heslem.

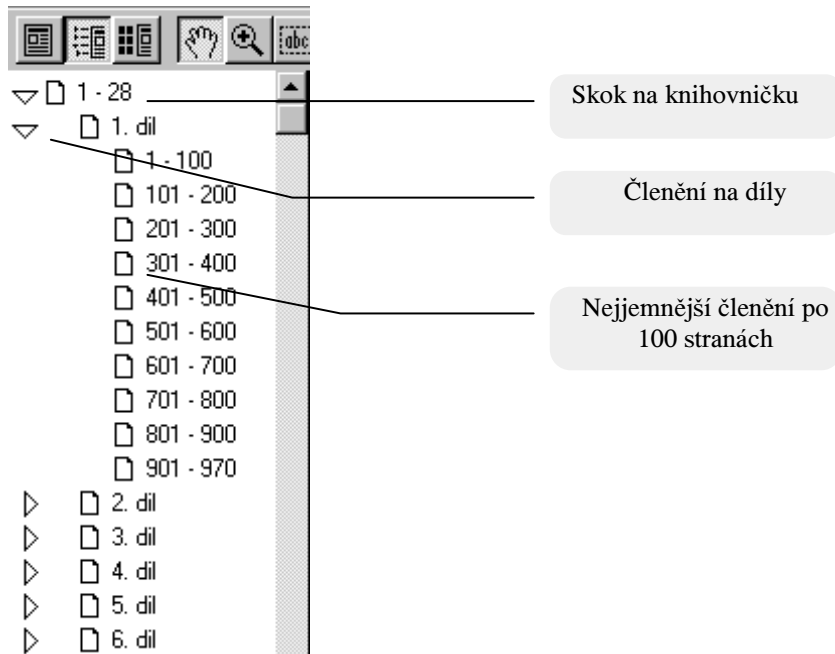
Pozn. - pokud jste udělali chybu v kterémkoliv kroku stanovování rozpětí, kde se Vaše heslo vyskytuje, nemusíte se vracet na začátek hledání. Všechny úrovně hesláře jsou uspořádány sekvenčně za sebou, na další stranu se snadno dostanete kurzorovými šipkami.

4. Zatímco úvodní knihovnička se nachází v pravé většinové části hlavního okna, v levé části se otevře okno záložek, které rozšiřují možnosti pohybu v encyklopedii tímto způsobem.

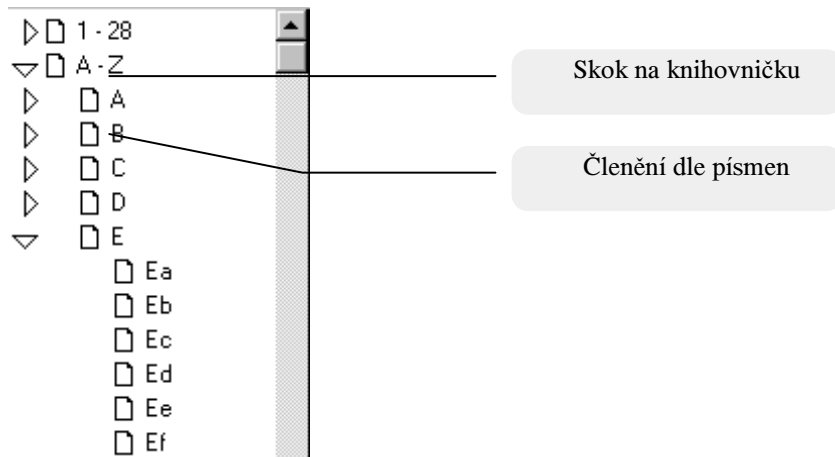
4.1. Skok na určitou stranu

V levé části obrazovky v okně záložek klikněte na trojúhelníkové znaménko vedle čísel 1 - 28

4.2. Skok na určitou skupinu hesel (dle prvních dvou znaků hesla)

Pro určitý typ hledání, když potřebujete velmi stručně přehlédnout větší skupinu hesel může být výhodné podle prvních dvou písmen hesla, ke kterému se dostanete stiskem trojúhelníkového znaménka vedle znaků A-Z

5. V datových souborech Ottovy encyklopedie má okno záložek pouze omezené možnosti - všechny možnosti pohybu v encyklopedii jsou centralizovány do navigačního souboru "navall.pdf" s knihovničkou.

- 1 - 28 návrat
- 1 - 28
- přílohy
- pomoc
- licence
- o autorech
- konec

návrat do hesláře na místo
posledního odskoku

návrat do hesláře
na knihovničku

odskok na výběr obrazo-
vých příloh, které se váží
k tomuto otevřenému dílu

6. Odkokový (odkazový) aparát

Všude tam, kde v Ottově slovníku naučném byly zkratkami viz, viz též, srv. uvedeny odkazy na jiné místo ve slovníku, jsou v Ottově encyklopedii přigenerovány odkokovy, pomocí kterých se lze snadno kliknutím myši dostat na cíl odkazu.

rovněž Cordou popsaných. vystaveno jest málo druhů jest zastoupeno po všech obla-
ve Sternbergeu.

Psárov, ves v Čechách, hejtm. Tábor, velmi obmezené. **P.** žiji skrytě pod mechem, okr. Soběslav, fara a pš Choustník; 39 d., opadálým listím, pod korou stromovou nebo 273 ob. č. (1890).

Psáry: 1) **P.** viz [Prahá](#), str. 507 a.- se zdá, roztočí. Některé druhy žiji v jesky-
2) **P.**, Psáře, ves v Čechách, po obou břez- nich, několik slepých druhů pod kameny do
zích potoka Libřice, hejtm. Král. Vinohrady, země hluboko zapadlými. nebo pod vysokými
okr. Jílové, fara Dol. Jirčany, pš. Jesenice vrstvami napadalého listí. Celá řada rodů
u Prahy; 67 d., 548 ob. č. (1890). Stávala žije u mravenců jako trpění a málo povsim-
zde tvrz. nutí hosté; avšak podčeď *Clavigerinae* jest

Pséfisma (ψήφισμα, od ψήφος nebo ψηφίς, v úzkém a velmi přátelském poměru s mra-
kamének hlasovací), snesení ve starověkých venci. Čeď **P** dělíme na 2 podčeďi:
státech řeckých, většinou hlasů pořízené a 1. P s e l a p h i n a e o tykadlech 5—12člených,
platné pro určité případy neb osobnosti, jejichž poslední čl. není nikdy uťatý a na
čímž lišilo se od zákona (νόμος), obecně pro kořeně 1 volného kroužku hr̄betního bez

7. Vazba 27 svazků slovníku s 28 svazkem dodatků

Pro všechna hesla ze svazků 1 - 27, které mají doplnění ve svazku 28, je do odsazení před heslem přigenerován odkaz ve formě číslic 28 v černých kroužcích na přesnou pozici dodatku hesla v 28. svazku. Číslice 28 jsou aktivní na kliknutí myši

⊗⊗Grenoble [grenòbl], hl. město arrond. **G.** a francè dep. Isère, ve velkolepém údolí Isèry (t. zv. Graisivaudanu), lemovaném alpskými, sněhem pokrytými hřbety horskými, 3 *km* nade vtokem Dracu, pod horou Rachaisem (na pr. bř. Isèry, 1057 *m*), 214 *m* n. m., uzel žel. tratí Lyon-Marseille a Valence-Chambéry

Platí to zajisté i naopak - pro každé heslo z svazku 28, které má svého předchůdce ve svazcích 1 - 27 je v odsazení přigenerován odskok na něj

⊙⊙Grenoble, hl. m. franc. depart. Isère, má 64.059. jako obec 68.615 obyv. (1901).

8. Vazba datových souborů Ottovy encyklopedie

Datové soubory jsou uspořádány po stovkách stran. V případě, že některé heslo začíná na straně např. 500 a pokračuje na straně 501. - bylo by umístěno ve dvou datových souborech s velmi nepohodlnou možností jeho čtení. Proto je na každou stou stranu přigenerován odskok ve formě šipky v černé barvě. Kliknutím na tuto šipku přejdu na další stranu do dalšího souboru

500

Gricenko — Grinnellova země.

Ze strany 501 pak stejným způsobem na stranu 500

500

Grintovec — Groh.

501

Stejným způsobem jsou pak spojeny i jednotlivé svazky mezi sebou.

9. "Articles" - rozčlánkování encyklopedie na jednotlivá hesla

Tato vlastnost a její aplikace v Ottově encyklopedii je již popsána výše v "návodu" k práci s Adobe Acrobatem. Pro zopakování - umožňuje zvětšit heslo přes celé aktivní okno aplikace Acrobatu pouhým kliknutím myši.

Základní pohled při skoku na heslo z hesláře

Bach.

85

4) B. Karl Philipp Emanuel, druhý ze obdařen nevšední bystrostí i paměti studoval synů J. S. **B**-a (zván » Berlínský « nebo zde **B**. s výborným úspěchem vědy právní a » Hamburský «). nar. 14. března 1714 ve Výmaru; navštěvoval Tomášskou školu v Lipsku, dosáhl již ve 24. roce svém hodnosti doktorské. Daleké cesty po východní a západní Evropě, na kterých hleděl seznamovati se s vynikajícími muži doby své, rozšířily prospěšně obzor názorův jeho. Vracel se do Rakouska jako rozhodný stoupenec pokroku, odhodlaný spolupracovati k tomu, aby monarchie rakouská byla omlazena zřízením svobodným na způsob belgického neb anglického. Snahám těm klestil průchod především v právnicko-čtenářském spolku vídeňském (založeném r. 1842), kdež soustřeďoval se dosti četný kruh mladých, horlivých právníkův, rovněž nespo-

Pokud se chci podrobněji začíst do hesla o Carlu Philippu Emmanuelu Bachovi, mám možnost kliknutím myši kdekoliv na hesle přejít do articlového módu.

4) B. Karl Philipp Emanuel, druhý ze synů J. S. B-a (zván » Berlínský « nebo » Hamburský «). nar. 14. března 1714 ve Výmaru; navštěvoval Tomášskou školu v Lipsku, později studoval práva tamže a ve Frankobrodě n. O. Od r. 1740 byl klavírním komorním virtuosem Bedřicha II. v Berlíně; po rozpuštění král. kapely r. 1767 opustil Berlín a nastoupil po Telemannovi jako ředitel chrámové hudby v Hamburku, kdež skonal 14. pros. 1788. Z děl jeho podnes velice cenný jest *Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen*; dále napsal ke 200 skladeb klavírních, 52 koncertů, písně, kantáty, symfonie, pašije, oratoria a j. v.

10. možnosti výstupu

Tato verze (I.) Ottovy encyklopedie neumožňuje jiné možnosti výstupu než tisk. Je znemožněna i funkce Kopíruj - Vlož (Copy a Paste), přičemž její uvolnění předpokládáme v dalších verzích

Děkujeme.

Některé poznámky o vzniku „ Ottova Slovníku Naučného “ a o postupu při jeho vydávání.

(stať Jana Otty publikovaná na konci 27. svazku Ottova slovníku naučného)

»Ottův Slovník Naučný« po dvacetiletém vycházení právě se ukončuje. Hledíme-li též k době příprav, můžeme právem říci, že vydání tohoto díla zabralo čtvrt století, i nebude zajisté nezajímavé, zejména mladším čtenářům, uvést něco o vzniku a počátcích jeho.

Myšlenkou vydání nového velkého slovníku konverzačního zanechal jsem se již dávno, mnohem dříve, než k uskutečnění jejímu došlo, a vždy viděl jsem v ní jaksi vyvrcholení své nakladatelské činnosti. Měl jsem také již počátkem let osmdesátých časté porady s některými předními učiteli našimi, kteří myšlenku moji vesměs schvalovali a slibovali mi všemožnou podporu. Bohužel nebylo tehda možno nalézt k řízení tak velkého podniku vhodného redaktora, který by měl vedle náležitého vzdělání vědeckého také - což neméně padalo tu na váhu — dostatek volného času. Z celé řady našich profesorů žádný nemohl se slovníku plně věnovati.

Asi r. 1883 sezval jsem opětně několik přátel k poradě o event. vydání Slovníku Naučného. Ve schůzi vyhledávány schopné síly spolupracovnické, ba sestavován i program díla, jednání nevedlo však opětně k cíli pro nedostek vhodného vrchního redaktora.

Úplně bez výsledku porada však přece nezůstala, zpráva o ní dostala se do veřejnosti a měla za následek, že přihlásil se mi za spolupracovníka do redakce zvěčnělý Jakub Malý, ježto prý slyšel, že hodlám vydávati nový slovník naučný.

V Jakubu Malém vyskytla se ovšem osoba schopná, bylť Malý před tím již činný ve starém Slovníku naučném (Riegrově) a jako spoluredaktor jeho získal zajisté mnoho cenných zkušeností. Zavadou u něho byl však příliš pokročilý věk, jenž nepřipouštěl, aby se Malý uvázal v řízení redakce sám.

Jakub Malý mne pak v této záležitosti často navštěvoval, stále naléhavěji mne vybízejí k vydávání nové encyklopaedie.

K vyzvání mému vypracoval také J. Malý počátkem r. 1884 programm nového díla a návrh organisace redakční kanceláře, což obě v rukopise dosud chovám. Podle programu toho nové dílo mělo se jmenovati »Národní encyklopaedie česká«. Článků mělo býti co nejhojněji, delší stati neměly se připouštěti. Obzvláštní péči bylo věnovati věcem slovanským, zejména českým. Všech dílů mělo býti šest, přípravné práce měly trvati půl roku.

J. Malý byl též skutečně ode mne přijat ku provádění přípravných prací, v nichž však daleko nepokročil zemřev v březnu r. 1885.

Asi v tu dobu seznámil jsem se s p. prof. Masarykem, který redigoval »Athenaeum« u mne vydávané. Při častých stycích hovořili jsme též o potřebě nového naučného slovníku. V jedné takové rozmluvě vyslovil p. prof. Masaryk ochotu převzítí redakci díla, načež jsem se dohodli ihned, ježto nejen já, ale i četní vynikající profesoři byli přesvědčeni, že p. prof. Masaryk má veškeré vlastnosti k vedení tak velkého díla potřebné a že redakce bude v rukou nejlepších.

Dne 22. září 1885 učinil jsem tedy smlouvu s p. prof. Masarykem jenž zavázal se převzít vrchní redakci » velké české illustrované encyklopaedie «. Po jeho návrhu zřízena také hned redakční kancelář a engažován na přípravné práce zvěčnělý dr. Em. Kovář, jemuž přiděleno k ruce několik mladších sil.

Hlavním úkolem této kanceláře bylo sestaviti seznam hesel . Aby byl co možná nejúplnější, rozpisovány nejen všechny důležitější encyklopaedie jinojazyčné, ale i všechna větší a významnější listky, tak že během asi jednoho roku získalo se nesmírné množství hesel, jež srovnána abecedně tvořila základ hlavních prací pro encyklopaedii.

Přípravné práce trvaly asi rok a po prázdninách r. 1886 sestavena pak vlastní redakční kancelář, jejímž prvními členy byli pp.: prof. dr. T. G. Masaryk, Primus Sobotka, Vojt. Mayerhofer, dr. Jan Herben, dr. Vojt. Nováček, dr. Jos. Hanuš, dr. Ant. Štolc, H. G. Schauer, prof. K. I. Černý, dr. A. Kraus, P. prof. Masaryk získal v krátké době pro chystané dílo mnohé professory obou našich vysokých škol, vypracoval podrobný program encyklopaedie a ustanovil pro každý obor odborného redaktora. Redakce takto ustanovená chopila se ihned práce a kromě článků doma pracovaných objednávaly se zároveň též některé větší nebo důležitější články u odborníků mimo redakci.

Mezitím i já jsem konal přípravy k důstojné výpravě díla, objednav nejen nové psmo, ale i nové tiskací stroje a pod., zařízení, jež vyžadovala vesměs značného nákladu.

Práce na slovníku pokračovala dosti utěšeně, když z nenadání vyvstala na obzoru bouře, která hrozila celému dílu záhubou. Byl to spor o pravost rukopisů Zel. a Král., v němž p. prof. Masaryk v »Athenaeu « zaujal rozhodné stanovisko proti rukopisům. Spor ten, s počátku čistě vědecký a věcný, stal se znenáhla tak prudkým a osobním, že p. prof. Masaryk sám uznal za vhodné vzdáti se redakce slovníku, a to přípisem ze 27. února 1887.

Pro chystaný podnik, do něhož zatím investován ohromný náklad, byla to ovšem ána veliká.

Se strany přátel bylo mi razeno v kritické této době, abych s podnikem počkal na dobu příhodnější, to však nebylo možno bez velikých ztrát, jelikož výdaje vzrostly mezitím do veliké výše. Důležité bylo také to, že měl jsem engažovánu mnohočlennou redakci, která pracovala nějaký čas. Rozhodl jsem se tedy pokračovati a obrátil jsem se k doporučení p. prof. Masaryka na p. prof. Hostinského s dotazem, nebyl-li by ochoten redakci encyklopaedie převzít. Pan prof. Hostinský slíbil ochotně, že redakci převezme, podaří-li se mu získati pro dílo i některé pp. professory, kteří dosud prací při slovníku se zdržovali.

Měl jsem odůvodněnou naději, že p. prof. Hostinskému podaří se podmínku tuto, jako nevyhnutelnou pro zdar díla, splniti, a pokud mi známo, vyjednával také p. professor svědomitě - ale bohužel bez úspěchu. Nemohla si zajistiti spolupracovnictví všech pp. profesorů, na nichž mu záleželo, p. prof. Hostinský nepřijal redakce. Nesnáze moje vzrůstaly do takové míry, že již již jsem ochaboval a počal se přáteliti s myšlenkou zanechati všeho a obětovati všechny ty ohromné výdaje, když tu náhle pronesena byla myšlenka, abych se obrátil sám přímo na některé pány z filisofické fakulty s prosbou, aby mi vhodnou osobu za redaktora navrhli.

V nejvyšší tísní požádal jsem † p. vlád. radu Tomka písemně, aby jako nejstarší člen fakulty poradil se s ostatními členy sboru a aby mi jmenovali sami redaktora, jinak že bych se musil podniku už tak daleko přichystaného vzdáti.

Pan vlád. rada Tomek žádosti mé ochotně vyhověl, ujel se věci a brzy potom vyjednávali se mnou zástupci fakulty filisofické o tom, aby vrchní redakce sestavena byla ze zástupců jak university tak techniky. Přijal jsem návrh ihned a tak sestavena redakce nová, do

níž vysláni byli z čes. university p. prof. dr. Fr. J. Studnička za fakultu filosofickou, prof. dr. Jar . Čelakovský za fakultu právnickou, prof. dr. Emer .Maixner za fakultu lékařskou ; z české techniky : prof. dr. Ot . Feistmantel a prof. Josef Šolín . Obor theologický zastupovali dr. Klement Borový a dr. Fr. Krásl . Po návrhu vrchní redakce zvolen pak k řízení redakční kanceláře spisovatel a poslanec p. Jos. J. Kořán .

Všichni pánové převzali se vzácnou ochotou čestnou funkci vrchních redaktorů a již v první schůzi usneseno jednohlasně oznámiti veřejnosti změnu redakce a vyzvati všechny professory čes. university a techniky, jakož i ostatní odborníky ke spolupracovnictví.

K rozeslanému vyzvání docházely pak až na malé výjimky skoro vesměs odpovědi příznivé, tak že zdar podniku byl očividně zabezpečen.

Vrchní redakce, již slovník zdál se býti příliš rozsáhle založen, obmezila poněkud program jeho, tak aby nepřerostl valně rozměry známých konveršních slovníků německých, a redakční kancelář začala pracovati tak intensivně, že již počátkem roku 1888 (22. ledna) mohl býti vydán 1. sešit s hesly »A—Abélard«.

Sešit 1. přijat byl se strany veřejnosti neobyčejně vřele a zejména česká žurnalistika uvítala dílo s nevšedním uznáním, tak že celý velký první náklad sešitu v krátkce byl rozebrán a bylo třeba tisknouti náklad druhý, ba i třetí. Z projevů jak časopiseckých tak obecnstva bylo vidno, jak nové dílo přišlo v pravý čas a jak bylo potřebno.

Od svého zahájení »Ottův Slovník Naučný« vycházel již zcela pravidelně až po nynější dobu. V řízení redakční kanceláře vystřídali se za tu dobu pp. Jos. J. Kořán (1887—1892), prof. dr. Rud. Dvořák (1892—1898) a Primus Sobotka (1898—1908). Za tu dobu také vrchní redakce utrpěla citelných ztrát, zemřeliť její členové pp. prof. dr. Klement Borový,

prof. dr. Ot. Feistmantel, dvor. rada dr. Fr. Studnička a svět. biskup dr. Fr. Krásl. Také vlastní redakční sbor, v němž vystřídalo se za celou dobu vycházení celkem 52 osob, utrpěl mnoho ztrát jednak úmrtím, jednak přesídlením atd. Spolupracovníků bylo na 1100.

Konče po tolika svízeli a strastech šťastně dílo skoro před čtvrt stoletím započaté vzdávám tímto nejvřelejší díky slovným pp. žijícím členům vrchní redakce: dvor. radovi dru Jaromíru Čelakovskému, prof. dru Emer. Maixnerovi a dvor. radovi Jos. Šolínovi jako zástupcům obou našich vysokých škol za vzácné přispění zejména v dobách nejtěžších, děkuji neméně vřele pp. členům domácí redakce, z nichž někteří od začátku, jiní po dlouhá léta ve svazku redakčním vytrvali, a konečně všem pp. spolupracovníkům, kteří se veliké práce kulturní čině účastnili. Zvláštními díky jsem zavázán za velikou podporu sl. české žurnalistice a českému obecenstvu, jež odbíráním díla tak nákladného zdárné jeho ukončení umožnilo.

J.Otto.